

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ АПК

Залучення інвестиційних ресурсів у виробничу діяльність підприємств сфери АПК є передумовою їх стабільного та прибуткового функціонування. Україна має потенційні можливості в 5 разів збільшити обсяги виробництва сільськогосподарської продукції, проте для цього потрібні сучасні технології, оновлена матеріально-технічна база, а, отже, і значні фінансові вкладення. За прогнозними розрахунками, загальна потреба в інвестиціях у сільське господарство та інші галузі аграрного комплексу перевищує суму, еквіваленту 35 млрд. дол. США. Однак фактично протягом останніх років обсяги вітчизняного інвестування аграрної сфери не перевищували 16,6 млрд. грн., а іноземного – 2 млрд. дол. США [1]. Однією із найголовніших проблем, що стримує розвиток сільського господарства і розширення його інвестиційної діяльності є, насамперед, відсутність інвестиційно привабливого середовища для зростання обсягів інвестицій та сформований не досить позитивний інвестиційний імідж аграрного сектору економіки.

Інвестиційна привабливість відіграє вагомую роль в активізації інвестиційних процесів у сфері АПК. В умовах обмеженості ресурсів і гострої конкуренції між підприємствами за одержання більш якісних і дешевих ресурсів, у тому числі і фінансових, на перший план виходить питання про створення у інвесторів уявлення про підприємство, як привабливий об'єкт вкладення коштів. Ступінь інвестиційної привабливості сільськогосподарського підприємства є індикатором, що дає можливість зробити висновки потенційним вітчизняним, а особливо зарубіжним інвесторам про необхідність і доцільність вкладення фінансових ресурсів саме в даний об'єкт. Високий рівень інвестиційної привабливості у сфері АПК гарантуватиме постійне надходження інвестиційних ресурсів в аграрну сферу, що спрямовуватимуться на підтримання господарської діяльності підприємства, його розширене

відтворення, внаслідок чого зростатиме обсяг додаткових надходжень до бюджету, підтримуватиметься на належному рівні розвиток продовольчих галузей країни, зростатимуть доходи селян.

Інвестиційна привабливість аграрного сектору залежить від рівня розвитку її складових. Результати опитування, проведеного серед інвесторів, що вкладають кошти в аграрну галузь, свідчать, що 2/3 з них дають високу оцінку природній ресурсній привабливості сільського господарства більшості регіонів країни. Окрім того, для аграрного сектору економіки України характерна висока забезпеченість трудовими ресурсами. Так, у країнах з високими показниками розвитку сільського господарства трудоресурсні можливості у 3-4 рази нижчі, оскільки в таких країнах вищий рівень урбанізації. Проте, на низькому рівні залишається технічна забезпеченість аграрного сектору. Так, фондоозброєність галузі сільського господарства за останні роки зменшилась у 4,5 рази. Термін експлуатації більшості основних засобів у 2-2,5 рази перевищує нормативи. Проте для інвестора цей фактор не відіграє значної ролі, оскільки навіть незначне технічне переоснащення виробничого процесу, зроблене за рахунок інвестування, відразу дає результат. Інфраструктурна привабливість включає існування і розвиток підприємств виробничої, обслуговуючої та соціальної інфраструктури. Формування мережі ринкової інфраструктури аграрного бізнесу сприяє диференціації виробництва сільськогосподарської продукції та вкладенню іноземних інвестицій різних розмірів з одночасною мінімізацією ризиків. Суть фіскальної привабливості аграрного сектору економіки полягає у застосуванні для іноземних інвесторів стабільних ставок фіксованого сільськогосподарського податку в розрахунку на 1 га с/г угідь, у можливості швидкої окупності інвестицій, залучених у слаборозвинуті підприємства, оскільки для них встановлюються пільгові ставки оподаткування, тобто у створенні сприятливих умов для потенційного інвестора у сфері оподаткування.

Позитивним у підвищенні інвестиційної привабливості АПК є покращення регуляторної привабливості галузі. У процесі реформування

аграрної сфери у потенційних інвесторів з'явилася можливість безперешкодного вкладення інвестиційних ресурсів у сільське господарство. Згідно чинного законодавства, будь-яка фізична чи юридична особа, у т.ч. й іноземна, може створити сільськогосподарське підприємство будь-якого виду діяльності. Землю для господарювання іноземний інвестор може взяти в оренду на термін до 50 років. Стримуючим фактором для припливу іноземного капіталу в сферу АПК України є мораторій на продаж сільськогосподарських земель, що значно знижує інвестиційну привабливість сільськогосподарських підприємств, припинення дії якого відкриє нові можливості легально включати землі у процес інвестування. За оцінками експертів, вартість сільськогосподарських земель може досягнути EUR 60-70 млрд., а їх кредитний десятирічний ресурс при 70% забезпечення – EUR 42-49 млрд. [2]. Таким чином, урегулювання земельних відносин створить сприятливі умови для притоку інвестицій, що дасть можливість іноземному вкладнику здійснювати активну підприємницьку діяльність.

Вирішення інвестиційної проблеми є життєво необхідною умовою як для сільського господарства, так і для країни в цілому. Для стимулювання припливу інвестицій в економіку та утворення інвестиційно-привабливого середовища в країні потрібно вдосконалювати структуру аграрної економіки, формувати ринок землі, розвивати ринкову інфраструктуру аграрного сектору, запроваджувати іпотечне кредитування підприємств АПК та систему управління й мінімізації ризиків, тобто формувати якісно нову аграрну політику, спрямовану на постійне підвищення інвестиційної привабливості аграрної сфери.

Список використаних джерел

1. Кожем'якіна М. Ю. Інвестиційне забезпечення як основа розвитку аграрної економіки України / Кожем'якіна М. Ю. // Економіка АПК. – 2009. – № 12. – С. 68 – 73.
2. Лупенко Ю. А. Інвестування розвитку сільського господарства / Лупенко Ю. А., Лупенко Є. І. // Економіка АПК. – 2008. – № 12. – С. 61 – 67.